

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petítor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1886.

10. szám.

Márczius II.

Katholikus autonomia.

E lap mult heti számában közöltük azon levelet, melyet Trefort Ágoston vallás- és közoktatási miniszter ur a kath. autonomia ügyében a nm. püspöki karhoz intézett.

E levéllel a miniszter ur szigoruan beváltotta ígéretét, melyet multkor a közoktatási költségvetés tárgyalásakor az országgyűlésen tett.

Elmondván t. i., hogy ő olyan kath. autonomiát nem pártolhat, minőt Ugron és társai folyton sürgetnek, s a mely, hogy egyebeket ne említsünk, az egyházi javak commassálását vonná maga után, kijelentette, hogy annál inkább pártolja a helyi kath. autonomiákat, amelyek az ő helybenhagyásával több városban, nevezetesen Pozsonyban és Sopronban már működnek, s melyeknek továbbterjesztése végett legközelebb a nm. püspöki karnál lépéseket fog tenni.

Ez ígéret tehát be van váltva.

A kath. autonomia utáni vágyak Magyarországon 1848-ban öltöttek határozott alakot. Az 1848-ki törvények a magyar kath. egyház sorsát a bizonytalanságnak engedvén át, boldogult Fogarasy Mihály »Emlékíratot« tett közzé, melyben az akkori viszonyok közt egy kath. autonomia szükséges voltát erősen hangsúlyozza. Akkor a katolikusok vigasztalták a püspököket, hogy a katolikus világiak hitbuzgalmának erélyességében sa tisztán egyházi ügy körül remélhető egyesülésében föl fogják találni az egyház szabadságának s függetlenségének kivívására szükséges pártolást.

Horváth Mihály mint cultusminiszter szintén sürgette a kath. autonomiát vagy önkormányzatot, de már oly czélből, hogy a magyar egyházban tisztán democraticus elvek emelkedhessenek érvényre. Az ő kez-

deményezésének tovább fejlesztését megakadályozta az 1849-ben bekövetkezett orosz invasio.

Az ügyet újra kezébe vette b. Eötvös József mint cultusminiszter 1867-ben, a hercegprimáshoz levelet intézvén, melyben kívánatosnak tartja, hogy Magyarország is birjon kath. autonomiával, miután ilyen Erdélyben már tetteleg működik.

A nm. püspöki kar nem tért ki a felhívás elől. 1868-ban sűrű tanácskozásokat tartva, azokban autonomia i tervezetet dolgozott ki, melyben különösen egyes egyház tanács behozatalát helyezte kilátásba. Ugyanazon év október havában a fővárosban meg is hívtak a püspökök több egyházi és világi notabilitást.

Az ügy jól indult. De Ghyezy Kálmán esakhamar megoszlást idézett elő az egyházi és világi elem közt. Pártot szerzett magának, mely kijelentette, hogy a püspökök intézkedései a világiakban meg ingatják a bizalmat.

S míg püspökeink Rómában a vatikáni zsinatban voltak elfoglalva, Ghyezy Kálmán elkövetett mindent, hogy a kath. autonomia a parlamentben előre eliteltessék és a katolikus világiakban a részvétel iránti buzgalom, amennyire csak lehetséges, megsemmisítessék.

Amint a nm. püspöki kar Rómából visszaérkezett, megnyitott az autonomia i congressus, amely, fájdalom, legalább részben, nem igen épületes volt. Jelentékeny párt alakult, mely külön munkálatot készített; panaszkodott »a római szentszék folytonos terjeszkedése ellen;« fenyegette a főpásztorokat, hogy ha a világiakkal egyetértve nem haladnak, »a nyáj nélküli pásztor szánandó sorsára jutnak;« hangoztatta a Rómától való függetlenséget; egynémely tagja ujításnak nevezte az egyházban Krisztus istenségét, a Szent-

háromság mysteriumát, a Szűz Mária cultusát sat., hangoztatni hallottuk a főpapi mindenhatóságot; azon jog követelését, hogy az autonómia a dogmák ellen kérvényezhessen; hallottuk, hogy a papi nőtlenséget nevetségessé igyekeztek tenni sat. sat.

Pedig az autonómiai congressusba oly világi férfiak választottak, kikről a választók föltették, hogy őszinte jó katolikusok, a kath. ügyek iránt melegen érdeklődnek, s a magyar kath. hitélet minél nagyobb felvirágoztatását óhajtják. A következés azt mutatta, hogy ily elemekkel megosztani azon jogokat, melyeket eddig püspökeink s általán az egyháziak gyakorolnak, veszélyes dolog volna.

Nem tagadjuk, hogy vannak a kath. autonómia életbeléptetésének egyéb akadályai is. A fő azonban, hogy országos kath. autonómiánk lehessen, az, hogy a világi elem tömören oltalma, védője legyen egyházunk jogai- és érdekeinek, nem pedig azok megtámadója.

A helyi autonómiák, melyek több városban eddig már sikeresen működnek, talán fejleszteni fogják a kath. közszellemet. Azok előkészítői lehetnek az egyetemes autonómiának. Azért ugy vélekedünk, hogy azokat minél több helyen életbe kellene léptetni. A jövő aztán meg fogja mutatni, fejlődik-e bennünk egyházunk iránt oly élénk, önzetlen buzgalom, hogy a helyi autonómiák fokozatosan kiszélesíttessenek.

Békeségért!

Száz ellenség tör ellenünk
S agyarkodik, hogy tönkre tégyen,
De benned bizunk, Istenünk,
És sz. fiadnak keresztjében!

Oh szabadíts meg, Istenünk,
És adj nekünk sz. békeséget,
Hogy áldjon hála énekünk
S dicsérjen mindörökre téged.

Egész föld áldja nevedet,
Ragyogj nekünk mint hajnal fénye,
Oh Isten, örök szeretet,
Örök jószág és örök béke!

Szulik József.

Nincs Isten.

— Beszély. —
(Folytatás és vége.)

IX.

Amint Hans mester a gyárba belépett, a seregesen kitóduló munkások közül néhányan gunyosan néztek rá. Hans mestert ismerték arról, hogy sohasem keveredett közérők. Bizonyos daczczal és büszkeséggel mindig távortartá magát tőlük. Megjelenésében a munkások némi diadalt láttak. Nevettek rajta; tréfás megjegyzéseket tettek rá.

— Jó, jó! mormogá magában Hans mester — hiszen fogtok ti még sirni is.

A gyártulajdonos után tudakozódott. Utbaigazították. Nehány perc múlva Hans mester ott állott Werner Gotthárd előtt.

A gyáros dolgozó asztala mellett ült tágas karosszékben. Midőn Hans mester belépett hozzá, büszkén felveté fejét, és kemény könyörtelen hangon rivalt rá:

— Mit akar itt?

Hans mester lenyomta gyűlöletét, haragját; alázatosan állott meg a gyáros előtt, süvegét kezében tartva.

— Munkát jöttem keresni, — mondá halkán.

— Az nem hozzám tartozik, az a felügyelő dolga. Én nem foglalkozom munkások felfogadásával.

— Nem magam nevében jöttem. Egy czég nevében jöttem, amelyet ön, uram, jól ismer. Ez a czég első volt nem e városban, nem e vidéken, hanem az egész országban. Ezt a czéget az ön gyára semmivé tette.

— Mit tartozik az ön hozzám?

— Csak azt a kenyeret kéri vissza öntől, amelyet elvett tőle.

— Ah. Igen! Csak azt! szólt felpattanva a gyáros. Nem is többet! Hát meghajolt ez a daczos, büszke féreg, mely azt hitte, hogy Werner Gotthárd czégével kiállja a versenyt, amely két éven át jó hírem, hitelem megtartásán dolgozott, amely ártott nekem, ahol lehetett. Termékeimet ócsárolta, a nyers termények előállítását ellenem izgatta. Szembeszállt velem, egy Werner Gotthárddal, aki háromszáz embernek adok munkát, kenyeret, hasznót. Nagyon jól történik, hogy most eljött hozzám koldulni.

— Elég siralmas az ő rá nézve! szólt nyugodtan Hans mester.

— Bánom is én. Mikor gyáramat roppant pénzen felállítottam, megkínáltam őt a legjövődélmezőbb állással. Már akkor fondorkodott ellenem: azt hitte, egy Werner Gotthárddal képes megmérkőzni. No, lássa most mire jutott. Akinek volt esze, az mind hozzám jött és én valamennyinek adtam munkát. Hanem ez a felfuvalkodott czég még daczolt velem. Amit kerestem, az az övé.

— Hogyan? kérdé Hans mester reszkető hangon, ön uram visszautasítaná e czégnak ajánlatát?

— A czég megtanított arra, hogy el lehetek nélküle.

— Uram! Ön nemesak igazságtalan, hanem kegyetlen is. Ez a város, ez a vidék hosszú évtizeden keresztül boldog volt és szerencsés a maga iparában. Családok éltek itt boldog egyszerűségben, megosztva munkát és hasznót és örvendve a tisztas névnek. Vagyon és jóllét volt osztályrészek mindaddig, amíg önt a balsors ide nem hozta. Az a balsors, amely önnel jár, fosztott ki engemet is és üzött ide messze hazámból. De erről nem beszélek. Csak arra kérem, könyörüljön e tönkre jutott szegény családon.

— Eléggé hallgattam önt! szólt Werner Gotthárd ridegen. Tüstént távozzék!

— Uram! Még egyszer kérem önt, — szólt esengve Hans mester. Kérem önt az Istenre!

— Istenre? kiáltá a gyáros felpattanva. Nincs Isten! Dolgozzanak, vesződjenek, mint én. Teremtsenek semmiből, mint én. Az az Isten. Lóduljon innét!

— Jól van! felelé Hans mester dühtől reszkető kebellemel. Én ezt a szót elfelejtettem. Ön ismét megtanított arra. Most már nem felejttem el soha. De még meg fog arról emlékezni ön is egyszer.

Werner Gotthárd e fenyegető hangra elsápadt, — hanem csakhamar visszanyerte lélekjelenlétét. Szó nélkül az ajtóra mutatott.

Hans mester villámló szemeket vetett a gyárosra; azután megfordult és eltávozott.

X.

Leirhatatlan ama fájdalmas megdöbbenés, amely az öreg Hatosi Gáspár arcán mutatkozott, midőn Hans mester hírül hozta a gyáros üzenetét. A becsületben megöszült mesternek előérzése volt e gyászos esapásról. Amit Márton még sejtjen is akart, azt az öreg már előre tudta. A gyáros visszaütésítő üzenete Hans mesterben rég a legyőzött gyűlöletet ébreszté föl, Mártont elkeseredetté tette; de az öreg Hatosinak lelkét törte meg. Azontul élete nem vala más, mint kínos, fájdalmas tengés. A jobb napokhoz, jobb sorshoz szokott család csak a végső erőfeszítéssel bírta sorsát elviselni. Ágnes asszonyt is megtörte a bánat. Ahelyett, hogy férjét vigasztalhatta volna, — ő szorult ápolásra, — és mivel a lelki bajnak rendszeren nyomában jár a testi baj is, — nemsokára az utóbb történetek után ágyban fekvő beteg lőn. Hatosi Gáspár lassankint mindenem tuladott, amit vagyonából nélkülözhetett, — de nem tudta még, hogy betegség és nyomor nagy fogyasztó. Amit Márton és Hans mester kerestek, a csekély kézi munka után, azt a több tagból álló család hamar felemésztette. A távollevő Lászlót is arra intették, hogy ha jó sorsban van, ne mozduljon helyéről, legyen takarékos, mert otthonról mostanság nem várhat semmit. Márton hiven közölt mindent öcsésével. Leírta előtte a család szomorú helyzetét, s az ifju, aki tanulmányaiában maga is segélyre szorult, nem késett kereményének egy részecskéjét szükölködő szüleinek küldeni. Hatosi Gáspár sem hitte volna valaha, hogy erre fog szorulni.

A jövő ős nagyobb gyászt hozott a házra az ediginél. A jó Agnes asszony, a hü hítves, gondos anya lehunyta szemeit örök álomra. Hamar kisenvedett. Jobb volt neki nem látni egykoron oly boldog családjának pusztulását, szeretteinek mindennapi gyötrelmeit. Halála, bármily előre látható volt, végkép lesujtotta az öreg Hatosi Gáspárt. Midőn az egyszerű temetésről haza jöttek, Hatosi elgyötört szívvel mondá Hans mesternek: — Jó lett volna megásni az én siromat is.

Hans mester nem válaszolt. Azon idő óta, hogy Werner Gotthárddal beszélt, visszaesett régi, vad, félelmetes nyugalmaiba. A családon kívül senkivel sem érintkezett. Ha a gyárról, vagy a gyárosról volt szó, mint minden szerencsétlenség okozójáról, Hans mester szeméből vészajtósló villámok löveltek elő s ökleit szorítá össze. Nem szólt semmit, de látszék rajta, hogy forral valamit magában, — s csak az alkalmas időt látszik bevárni.

Az alkalmas idő pedig kevéssel utóbb bekövetkezett.

A gyárban nagy ünnepélyre készültek. Werner Gotthárd, a dús gazdag gyáros ugyanis tekintettel a

hazai ipar felvirágoztatása körül és a közügy terén szerzett bokros érdemeire. lovagi rangot nyert. Az érdemek oly nyilvánvalók voltak, a közügyért tett áldozatok oly hangosan szólottak, és minden egyéb eszközök oly sikeresen működtek, hogy a kitüntetés el nem maradhatott. Illó dolog, hogy akik annyi embert foglalkoztatnak, annyi rabszolgát tartanak, s annyi ezer és ezer ember verejtékével üzérkednek, kellő elismerésben részesüljenek. Így kell ennek történni, hadd vegyenek példát a többiek is.

A magas kitüntetést pedig Werner Gotthárd úgy vélte legszebben meghálálni, hogy alig két hétre az ünnepély letolyta után egyszerre és egész váratlanul leszállította a munkások napidiját, és felemelte a munkaidőt.

Akkor már néhány százra szaporodott volt a munkások száma. A néhány százból eddig egy sem sejtette, hogy teste, lelke, élete, vagyona, mindene a gyáros kezében van. Még két hét előtt minden esapszékben a gyárost magasztalták, ünnepelték, — mint gondos, szerető apát — most egyszerre látták, hogy ez a gondos szerető apa egy csöppet sem különbözik attól a fenevadtól, amely lehúzza az emberek bőrét.

A hír eleinte hihetetlennek látszott; a munkások meg voltak rökönnyödvé. Az első pillanatban nem tudták, hogy mihez fogjanak, — hogy mi lesz mindebből — csak midőn a fizetésre került a sor, akkor vették észre, hogy mit akar Werner Gotthárd, a lovag. Egész létök tőle függött. Ki volt mondva, hogy a kinek a munka nem tetszik, mehet tovább. Már utban van egy újabb szállítmány rabszolgasereg innét, onnét; azok készek a kitűzött áron, sőt még olesóbban is dolgozni.

A munkások közül egy-kettő vette sátorfáját s ment tova. A legnagyobb része azonban családos volt, vagy helyhez kötött. A gyáros követelésével szemben senki részéről pártfogást, segélyt nem nyerhettek. Két ut maradt előttük nyitva, vagy dolgozni a gyáros által megállapított áron, vagy éhezni. A legnagyobb rész már hajlandó volt meghajolni a gyáros követeléseire előtt, midőn rendes gyülekező helyükön megjelent Hans mester. Soha eddig nem járt közjök, most elérkezettnek látta az időt arra. A nyugtalan, aggódó, elkeseredett munkások eleintén nem tudták, mit keres közöttük Hans mester; de csakhamar megértették, hogy mit akar.

A balsors esapásai által lesujtott ember most óriássá emelkedett osztályosai körében. Hans mester beszélt hozzájuk, úgy, amint még soha senki, s levette szemökről a hályogot. A szegény emberek Hans mester szavaiból tudták meg, hogy mi vé lettek. A lázongó, elkeseredett tömeg egyszerre szónokot, vezért nyert Hans mesterben. Egy szívvel, lélekkel kérték, hogy álljon ügyök élére, — mondja meg, mi tévők legyenek?

Hans mester beszédének az az eredménye volt, hogy valamennyi munkás, az elsőől az utolsóig, felmondta a munkát. Nemesak, hogy a leszállított munkabért és felemelt munkaidőt el nem fogadták, hanem megfordították a pалlost a gyáros ellen. Ők követeltek a bérből többet, a munkából kevesebbet. Követelték pedig merészen, vakmerően. Volt, a ki vezette őket.

Werner Gotthárd, amikor a mozgalomról értesült, hamar belátta, hogy elszámította magát. Mindenesetre

nem gondolt Hans mesterre és a Hatosi-családra. Pedig ime! Azoknak még most is van befolyásuk. Annyit azonban hosszú és érdemteljes pályáján megtanult, hogy ilyen esetben az van elveszve, aki enged.

Nem fog engedni semmi áron. Szemébe nézett ő már nem egyszer az általa nevelt, éhes és böszült farkasnak. Jól tudta azt, hogy a munkás nép dacza ellen megvédi pénze, bántalmait ellen pedig a hatóság. A harcz eltart addig, amíg a munkások zsebéből az utolsó garas elvándorol. Akkor megint a gyáros kerül felül.

Szeráfi lant.

Ki tudja, hányan énekelték:
Hogy mennyi húrja van a lantnak,
Melyen a költők ihletten
Istent, hazát s szerelmet dallnak?
Talán kis lantom is dalol, zeng
Ha újjam e húrokra téved,
De lelkem elborul hazámon
S szerelmi vágy — nem boldog véled.
Egy húrja van, melyen te versz dalt
Magasztos égi ihletem,
Szívem dobog s imádvá zengem:
Szeretlek édes Istenem!

Lévay Mihály.

Kényeske és a kakuk.

— Beszély. —
(Folytatás.)

Ettől az időtől kezdve Trézsi kerülé, amennyire lehetséges vala, a szomszédjával való szóváltást, ő nem ért fel vele sem a beszéd, sem a szentírás idézésében, s csak boszankodott, hogy soha sem adott az öreg neki igazat. Az öreg asszony nagy tövis lett szemeiben, s végre is férjét felszólítja, hogy szerezzé meg azon kis adósságot, mely a kunyhón fekszik, azután bírja rá az öreget, hogy az menjen le az alsó faluba lakni; de mennyire bámult Trézsi-asszony, midőn férjeura kereken megtagadá ezen kérését, sőt némi ijedtséget is vett rajta észre, midőn ezen ajánlatot neki tette.

— Nem akarok semmit Piros Pannával kezdeni — mondá — ő nem ment a boszorkányságtól, már pedig a kísértetek és boszorkányoktól óvakodni kell, különben baj éri a házat vagy istállót.

Noha Trézsi-asszony nem volt ment a babonás hit-től, mégis férjeura ezen véleményét Pannát illetőleg nem osztá; már közel 20 éve, hogy ismerte az öregasszonyt, beszélt vele mindennap, s elégszer látta őt a szentírást olvasgatni, tehát nem lehetett boszorkány az öreg. Mivel a faluban sem volt ily híre, tehát meg nem foghatta, miért irtózik úgy férje a szomszédasszonytól, ez csaknem nevetségesnek tűnt fel előtte; végre így szól magához: Hát ő-kelme babonás, amint ez itt már szokás, az én szülőhelyemen nem ily ostobák már az emberek.

Mikor Erzsike kilépett a gyermekorból és a serdülő lányok sorába jutott, az egyedüllet méginkább unalmára volt; azért ismét magához hívogató a lányokat, és velök járt sétálgatni is, de azért kényes volt még mindig s nem is hitták őt másként a faluban, mint

»kényeskének«, de erről sem ő, sem a szülők nem tudtak egy szót is, mert e csúfolódó névvel, szemben még sem akarta senki megbántani a hársudvari népet. De Erzsike kényessége nem szűnt, és kevélysége is csak nagyobbodott. Ugy járt-kelt napról-napra, mintha mindennap vásár- vagy ünnepnap lett volna, a nehezebb munkát nem végezte, nehogy arca elsüljön, s kezei megérsüljenek; a házban egy keveset ide-oda rendezgetni, ez volt egyedüli teendője.

— Én szégyelném magam, ha olyan volnék, mint te — mondá egyik napon neki a szegény Janesi, kit most már csak Erzsike hítt ekképen, mert az egész falu Piros János-nak nevezte őt. Biz én restelném fehér bőromet mutogatni, melyre mintegy ez áll írva: nem kell a munka, mert én vagyok lusta.

Erzsike azonban megvetőleg háttat fordított, s csipősen viszonzó: faragatlan ember maradsz egész életedben.

János kaczagott, s Erzsike ezen kaczagást még sokáig hallá, hallá még a szobában is, hol régen beuntült már.

— Ha ennek a Janesinak tehetnék valamit, bizony megtenném, ha mindjárt bűn lenne is — mondá telve haraggal, miközben fehér arca vérpiros, azután meg ismét halvány lett, apró fogait csikorgatá, és szép barna szemei szikrákat szórtak.

Kényeske volt a csufneve, de úgy is eselekedett, hogy jól ráillett e név, természetből önféjü és makacs vala, s éppen ezért megmaradt rossz szokásaiban, kiváltképpen már azért is, mert Janesi folyton bántotta ezért, és édes apja is szólígtató magaviselete miatt. Gyakran kedvet érzett magában a gereblyét szintén vállaira venni, és a szolgálókkal kimenni a lekaszált fű ös-zehuzására, vagy jókor reggel az aratókhoz csatlakozni, de ő magát valami más anyagnak érzé lenni, s így megint csak otthon maradt, hol egy kissé a virágokon babrálgatott, majd a kert kerítéséhez támaszkodva, végig nézett a falu utján, és unatkozott. Daczára, hogy volt mindene, mégsem volt megelégedett, hol nem volt a csipke eléggé finom, hol ismét a szalag nem eléggé széles, különczködése vajmi sok bajt okozott már neki.

Egyik vasárnap délután vidám hangulatban ment társnőivel az erdőbe, utközben mindenféle éneket daloltak a lányok, hol együttesen, hol meg magányosan. Erzsike hogy előkelőségét kitiüntesse, csak néhány énekelt bele a karba, magányosan pedig a világért sem énekelt volna.

— Hát csak nem akarok — mondá, midőn ezért kérdezők.

— Hát csak »kényeske« marad még mindig a hársudvari Erzsike — susogák az apróbb lányok s hangosan nevettek; de Erzsike ezt nem vette magára, sokkal hiubb és kevélyebb volt, semhogy azt gondolja, hogy őt kinevessék.

Végre megérkeztek az erdőbe; a vidám leánysereg leheveredett a puha fűbe, és élénk csevegést folytatott — közbe-közbe egy-egy tréfás nótát dalolva, a nap aranyos sugara itt-ott átkukucsált a sűrű lombokon, s pajkosan játszadozék a friss arcokon.

Erzsike egy fa törzséhez támaszkodott, s igen kedvesen nézett ki; szép halvány arca, az élénk barna

szemek, a piros szalaggal éketett dús sötét szőke hajzat egy kedves egésznet alkottak. Gazdagon díszített ruhája igen jól állott karsu termetén, sokkal finomabban nézett ki, mint barna-arczu társnői, de az ő arczán hiányzott a gondtalan vidámság kifejezése, mely a többi leánykák arczát szépíté, ajkai körül nem volt egy kedves mosoly látható, szemeiből bágyadtság tünt csak fel.

Nem messze ama fától egy sereg fiatal legényke jött össze, és csakhamar élénk beszélgetés folyt ide-oda a két táborból, csak Erzsike hallgatott, legfeljebb egy kissé félre voná szájaeskáját, midőn Miska, vagy Matyi valami nevetségeset mondott. Egyszerre egy kakuk oly hangosan kiáltá el magát a közel fán, hogy a vig társaság eleinte elnémult, de csakhamar hangos nevetésben tört ki: és egyik leány merészen felszólt a madárhoz: Kakuk madár, mond meg nekem, mikor megyek férjhez?

Mindenki felemelé fejét és figyelemmel hallgatott. A kakuk egy pillanatig gondolkozott, azután hármat szólt. — Ah három év alatt! örvendezett a lányka.

Most mindenki meg akarta az erdei orakulumot kérdezni sorsa iránt, és a madár oly udvarias vala, hogy ötszörnél többször nem szólt soha a kérdésekre. Ez annyira megörvendezteté a lányokat, hogy nem hagytak békét Erzsikének, hogy ő is kérdezze már meg a prófétát. Kelletlenül tette ezt a lány, mire nagy esend is lett a kérdésnél, melyet a madárhoz intézett. Jó ideig nem szólt a madár, mintha sokáig kellene gondolkodnia, de — midőn már a kis csoport türelmetlenkedni kezdett, a kakuk oly hagosan kezdé kiáltani, hogy csak úgy hangzott bele az erdő, és tette ezt 10, 20, 30, sőt annyszor és oly egymásután, hogy nem is lehetett megszámolni.

A fiúk és lányok nagy kaczagásban törtek ki. Erzsike majd piros, majd sápadt lett a szentelen madár fölötti dühében.

— Erzsike oly vén lesz, mint az ördög napja, mikorra férjet kap — mondá Miska.

— Az ítéletnapján akar ő lakzit tartani, — jegyzé meg Gyuri.

— Ugyan ki lesz akkor a nyoszolyólány? nevettek a lányok.

— Mi a kő! hiszen a kakuk nem akar elhallgatni! No ez ugyan megtisztel téged Erzsike! kiálták a fiúk.

Végre mégis elhallgatott, miután a kiáltásokba egészen belerekedett. Erzsike fölugrott, s mérgesen topantott lábaival, szemei pedig vadul villogtak, majd mérgesen kiáltá:

— Mit nekem ez az ostoba madár! Ha férjet akarok, kaphatok akármelyik órában: de én nekem nem kell egy sem, a hársudvarba egy sem való azok közül, akiket ismerek.

— Ohó! — kiálták a fiúk, és abban a pillanatban valami recsegnyi kezdett a lombok között.

— Mókus, mókus! — kiálták a lányok, és szétugráltak a fa körül.

Ekkor leugrott a fáról, de nem a mókus, hanem Píros János, ki a fán a kakuk szerepét vitte, vérpiros arczzal odaállott Erzsike elé, és nagy fekete szemeivel élesen ránézve mondá:

— Egy sem való! Hát a falu legényei közül egy sem volna eléggé jó neked! Hiszen te sem kellenél ám ott senkinek, még nekem sem, pedig én csak napszámos vagyok, a szegény Jancsi, miként te nevezesz: de bizony én el nem vennék, ha mindjárt ur lehetnék is a hársak alatt, és így egyik sem venne el, mert te csak egy kevély teremtés, a »kényeske« vagy, tudod! Légy előbb derék munkás leányka s azután nézz körül, hogy kellesz-e valamelyiknek, de addig: kakuk! kakuk! és a madár mindig csak azt kiáltá, ha valakinek kedve lenne hársudvari gazdává lenni. — S most hangosan füleibe kiáltá: kakuk! kakuk! s így folytatá, midőn már dühösen tovaszaladt, s Jancsival egyesülten kiabálta utána a legény-sereg; a lányok pedig nevettek, bár vele futottak a faluba, de azért a fiukra barátságosan tekingettek vissza.

E naptól kezdve Erzsikét mindenki nyíltan a »hársudvari kényeskének« nevezte, s valahányszor Jancsi találkozott vele, mindannyiszor odakiáltá neki: »kukuk«, a lányok is, ha meglátták, maguk közt suttogák: »kukuk« »kukuk«.

Ez természetesen nagyon bosszantá Erzsikét, kivált Jancsi magaviselete bántotta őt. Ez a fiu igen csinos, derék és okos legény lett, oly szép fekete szemei voltak, mint a bársony, dolgozni pedig háromszorta annyit birt, mint más legény, amellet fütyölt és danolt reggeltől estig. Öreganyjának most már jobb napjai voltak; csaknem egész keresményét odaadá annak, magának csak annyit tartott meg, mennyi elég volt egy-két pipa dohányra, és egy pohár borra, melyet vasárnap délután a pajtások közt beszélgetve élvezett. Az öreg Panna pedig szépen összetakarítgatá az unokája verejtékével szerzett pénzecskét egy rossz harisnyába s elrejté a szalmazsákba, így gondolkodva: Legyen öröme, ha majd a meleg ágyból a hideg földbe teszi testemet, és a rejtett kincsre rátalál. — Panna azonban a fiatal legény öltözetére sokat adott, oly fehér ingei voltak, mint a leggazdagabb legénynek: jó posztó-nadrágot, piros, apró fényes gombos mellényt, sőt prémes dolmányt, meg sarkantyus, ránczos torku, hegyes orru, magas sarku csizmát is szerzett számára; mikor aztán így kiöltözve látta unokáját, így mormogott maga elé:

— Hej, mit adna a hársudvari gazda, ha ilyen fia volna? mert tulajdonképen neki nincs is gyereke, az a lány, az csak egy olyan »kényeske«.

Azonban Erzsike is némileg megváltozott, még nem ment ugyan ki a földekre, de már nem kerülé úgy a napot, hanem hagyta azt arczába sütni; jókor felkelt, és sétálni járt a friss levegőn, a ház körül is jobban tett-vett: így arcza egyre pirosabb lett, szemei is fényesebben ragyogtak, s nem egy legény tette már a megjegyzést, hogy: beh kár, hogy ez az Erzsike oly kényes és olyan kevély teremtés, ha nem lenne ilyen, keresni kellene hozzá hasonló szép lányt!

Azonban Erzsike csak kevély maradt, s mi a munkát illette, kényes is; a falu egyetlen ifju legénye sem esengett kegyeiért, de még nagyon fiatal is volt arra, hogy kérője legyen, mert ami azt illeti, hát ilyen, kényessége daczára mégis akadt volna, mert a hársudvar súlyos érvül szolgált volna erre.

— Ha rákerül, hogy apám a gazdálkodást abban akarja hagyni, majd lesz ki kezemet el ohajtja nyerni, mert ahol hat ló áll az istállóban, meg ahol 12 tehenet fejenek, s 80 hold szántóföld terül el a ház körül, bizonyára akad ember, ki arra szívesen kacsint, ki egykor ezt örökli. Így gondolkodék, s azért csak félvállról néz a falu gazdagabb legényeit is; de lehet, hogy azért is tette ezt, mivel még egy sem tetszett meg neki.

— Magasnak kell lennie — gondolá, midőn néha a leendő hársudvari gazdára való gondolatot nem tudta magától elűzni — igen magasnak és erősnek kell lennie, fogai fehérek, szemei feketék, oly feketék — s midőn magát kérdé, hát milyen feketéknek kell lenniök, hát csak mindig Jancsi, a szegény Jancsi szeméit látta maga előtt, éppen úgy, midőn az leugorva a fáról, oly merészen ránézve, ama beszédet dörgé reá.

— Kivánnám, hogy a kakuk vinné el azt a Jancsit, — mondá egyszer ezen gondolatnál hangosan, mire a bodzabokor ágai ketté váltak, s Jancsi két ragyogó fekete szemei rámosolyogtak, s a szép fehér fogak közül élesen hangzék: kakuk, kakuk! mire az ágak ismét összeborultak, s csak a legény kaczagását, majd dalát és füttyölését hallá; most sirnia kellett, s nem tudta, hogy miért, azt vélé, hogy méregből sir; de ő szomorú volt és nem mérges, és nem tudott aludni az egész éjszakán át. Ekkor elhatározá magában, hogy nem lesz már kényes és derék munkás leány iparkodik lenni. De a napfénynél felébredt benne ismét a dacz és kevélység, és a jószándék csak szándék maradt ismét.

(Folytatása köv.)

TÁRCSA.

Mexikó.

(Vége.)

Hová lettek a régi Mexiko csatornái, templomai, kertjei, melyek az egykorú írók leírásai szerint az ezer és egy évszaka varázsjeleitei mellé voltak állíthatók? Azok nyomait a mai Mexikóban hiában keressük. A hódítók elpusztították mindazon márvány és jaspis emlékeket, melyeket az aztekek isteneiknek szenteltek; egyetlen egy ilyen jelentősebb emlékből több volt 30,000 szobornál.

Nem vagyunk régészek, de mégis merjük állítani, hogy a spanyolok igen nagyították az általuk fölfedezett új világ csodáit. Bármily nagy buzgalmat fejtettek ki a megsemmisítésben, mégis a három század előtti multból némely nyomoknak maig fön kellet volna maradniok. Már pedig az egyenes szögre egymást átmetsző utcákban hiában vizsgálódunk az aztekek városából fön maradt emlékek után. Ma a városban minden modern, mór vagy olasz stílusban van építve, melyet a spanyolok mindenütt meghonosítottak, ahol uralomra vergődtek.

A modern Mexiko legszebb, legtágasabb épületei kétségtelenül a kolostorok, melyek száma huszonkettő. Egykor e kolostorok gazdagságáról mesés dolgokat beszéltek, ma e gazdagságnak nincsen többé nyoma. Az arany, ezüst, drágakövek, melyek az oltárokat s a szentek ereklye-tartóit díszítették, lassankint a forradalmárok zsákmányává lettek. Néhány értékes kép, néhány becses régi könyv ma jóformán az egyedüli kincsek a kolostorokban, melyeknek lakói újabb kormányrendelet folytán, Mexikóból kitiltattak.

A nemzeti palota, melyre a mexikóiak büszkék, csak nagy arányaira nézve nevezetes. Roppant kaszárnyaszerű épület ez, mely a köztársasági elnöknek és a különféle miniszteriumoknak szolgál helyiségül. A városháza (diputacion) nagy négyszögű épület, melyben a városi adminisztratio hivatalai, a börtönök és a börze vannak elhelyezve.

Mexikónak van 5—6 színháza, mind modern épület fényes díszítésekkel. Bennök régi spanyol és francia színműveket szoktak előadni; gyakran ügyes olasz énekesek tartanak előadásokat, melyeket az előkelő mexikói körök előszeretettel látogatnak. Azonban a mexikóiak nemzeti mulatságát a bikaviadal képezi, azonfölül gyakoriak a marionette-játékok, melyekben a mexikóiak nagy mesterek.

Mexikó nemzeti muzeuma az új világ egyik legnevezetesebb intézete lesz, ha szakszerű ásatások által napfényre fognak kerülni a tárgyak, a melyeket a régi mexikóiak el szerettek ásní. Ma nincsen benne semmi rendszer: összevissza hányvák az ásatások eredményei: rovarok, madarak, négylábu állatok.

Évek kellene, hogy Mexikó visszanyerje régi fényét. E szerencsétlen állam polgári háborúk által pusztítottva, a szomszéd államok támadásainak is ki van téve. A mexicói nemzet jobb kormányformát ohajt, de azt, mint sok más nemzet, nem tudja föl találni.

Mint más központokban, Mexikó fővárosában is mozgó kereskedők vannak, kik ruházatukkal s kiáltásaikkal sajátságos jelenetet képeznek. Az indiai szén-árusok bejárják az utcákat és panaszos, majdnem siró kiáltásaikkal vevőket keresnek. Utánok következnek a vaj-árusok és mészárosok. Emezek öszvérre rakják a hus-neműeket, melyeket válogatás nélkül adogatnak, az eladásnak még legelemiebb szabályait is mellőzve. Mások hamuért száraz kenyér-darabokért, gyümölcsöt ajánlanak. Amott kolbász-árusok nagy lármával ajánlgatják füstölő portékáikat; majd czukrot, szörpöt, seprüket, gyékényeket árulgatnak. Mindent lehet az utcán venni: mindenféle kelméket, sarkantyukat, kalapokat, ékszereket, még tantuszokat is. S mindezen árusok a járókelők nagy boszuságára éktelen lármával igyekeznek a figyelmet magukra vonni.

A »calle de los Raseros« a détail-kereskedés főutcája. Itt vannak a divatárusnők, kalaposok, ékszer-árusok stb. Itt csupa európai öltözetű emberekkel találkozni. Amint a külvárosok felé indulunk, a kabátot pótolja a zubbony, a finom kalapot nagy kerek kalap, a sált öv, a cipőt durva saru. A város széléin a férfiak nem viselnek egyebet, mint rövid fűrdő-nadrágot, a nők kurta szoknyát. E tekintetben Mexiko a világ legsajátságosabb városa. Az indus, e mokra democrata a palota mellé építi bambusz-kunyhóját és félmeztelenül büszkén sétálgat az elegáns világ közt.

Mexiko előkelői műveltek, megnyerők, az idegenek iránt udvariasak; többnyire francia szokásokat követnek; báljaik, estélyeik egészen európaiasak. A mexikói nők, kik századok óta nevezetesek szép szemekről, kis lábaikról s kezeikről, gazdag hajzatukról, e tekintetben ma sem állanak őseik mögött. Nagy közömbösséget vetnek szemökre; de lehet-e ez másképp oly országban, ahol a jó hang azt kívánja, hogy soha se járjanak gyalog?

RÖVID HIREK.

* A Szent-István társulat folyó 1886. évi márczius 18-án délelőtti 9 $\frac{1}{2}$ órakor Budapesten a központi papnövelde dísztermében tartandja

XXXIII. rendes közgyűlését, (9 óraker szentmise az egyetemi templomban s utána közvetlenül a gyűlés megnyitása) melyre a társulat t. cz. tagjai tisztelettel meghívottak. Az igazgatóság.

* **A vasárnap és az adóvégrehajtások.** A pénzügyminiszter körrendeletben értesítette a kir. adófőügyelőket, hogy vasárnap és ünnepe napokon zálogolást eszközölni. — ha csak a késelemmel veszély nem forogna fönn, — nem szabad; árveréseket tartani pedig egyenesen tiltva van. Emez intézkedések szigoruan megtartandók lévén, a miniszter meghagyta az adófőügyelőknek, hogy e rendelet szoros megtartása iránt azonnal intézkedjenek.

* **Gazdátlan Mária Terézia rendek.** A Mária Terézia által alapított hadi-rend alapszabályain ő felsége a király némi változásokat tett. Eddig az elhalt rendtagok rendjeleit beszolgáltatták az udvari rendjel-hivatalba s újra hasznukat vették. Most azonban Rezső trónörökös indítványára ő felsége elrendelte, hogy az ily gazdátlanra vált rendjeleket tegyék hadi-muzeumba s többé ne kerüljenek használatba.

* **Budavár visszavétele** kétszázados emlékünnepepén ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet is fog tartatni, mely eredetileg a restraurlt Mátyás templomban volt tervezve, de mivel, fájdalom, a helyreállítási munkák haladása e szándék teljesülésére reményt nem nyújt, a helyőrségi templomban lesz s azon a bíbornok hercegprimás, vagy akadályoztatása esetén Ipolyi Arnold püspök fog pontificálni. A főváros közgyűléséhez a bizottság előterjesztést tett, hogy az ünnepre hívja meg az uralkodó családot, a törvényhatóságokat, az ostromnál szerepelt családok tagjait, Bécs és München városokat, az utóbbit azért, mert Buda megvételénél a vívő sereg jó része bajorokból állt, s bajor volt Miksa Emánuel is, kit Erzsébet királyasszony is ősei közé számít.

* **A jászóvári prem. r. növendékpapok** »remény« önképző-társulata által 1886-dik évi március hó 7-kén tartandó aquinoi sz. Tamás ünnepélyére szíves meghívást kaptunk. Az ünnepély tárgysorozata Ouverture, Meyerbeertől. Hegedűm játszsa Rápászky Barnabás, Zongorán kísérik Peckó Elek és Danielisz János karvezető úr. Elnöki megnyitó. Tartja Krauze Ervin, Várady A. »Iskarioth« cz. tragoediájából szaval Peckó E. Dalra barátim, Storchtól. Éneklí a kar. A materializmus és a ker. vallás a természettudományban. Irta s felolvassa Rápászky B. Potpourri »A hugenották«-ból. Hegedűm játszsa Rápászky B. Zongorán kíséri a karvezető úr. Merces magna nimis. »Remény« évkönyvből. Szavalja Krauze Ervin. Aria. Bellinitől. Harmoniumkísérettel éneklí Peckó Elek. A görögök világnézete és fogalma isteneikről. Irta és felolvassa Pácz Sándor. Egyveleg. Magyar népdalokból. Éneklí a kar. Levél Mike öcsémhez. Szatira Kuthentől. Szavalja Víz Lénárt. Elnöki bezáró beszéd.

* **Halálozás.** Jacobini Angeló bíbornok elhunyt Rómában. A bíbornok bátyja volt Jacobini Lajos bíborosnak, a pápa államtitkárának. Biborossá kreáltatása előtt az inkuiziciókongregációnak volt asszeszora és konzultora, utóbb az apostoli penitencia konrektora lett. Biboros diakonussá az 1882. márcz. 27-iki konzisztóriumban neveztetett ki.

* **Győr város** új plébánosává Mohl Antal székes-egyházi kanonokot választották meg egyhangulag.

* **Telefon-összeköttetés Budapest és Bécs között.** Koller Lajos orsz. távirtdahivatali főigazgatónak legutóbbi bécsi útja alkalmával Budapestnek Béccsel telefon által való összeköttetése hivatalos megbeszélés tárgyát képezte, minek következtében a Bécs és Brünn között létesülő telefonösszeköttetés kivitellével

megbizott Mourlon et Comp. brüsszeli cég vezetője és főmérnöke már itt is jártak Budapesten, hogy az itteni összeköttetésre nézve tanulmányokat tegyenek és a kiviteli módokatairól az intéző körökkel értekezzenek.

* **A legnagyobb hideg,** melyet eddig a megfigyelő készülékkel Norvégiában észleltek, február 1-én Karasjokban állott be, a midőn a higany az 51.4 fokon volt a zeras pont alatt.

* **Ujvasuti hid.** A Körösön át Várad-Velence állomás közelében, a magyar államvasutak költségén, m. évi aug. 18-án megkezdett ujvasuti vashid építése, februárius 28-án teljesen befejeztetett és e hó 6-án adatott át a közforgalomnak. A hid vasszerkezetét a magyar államvasutak gépgyára készítette, teljes hossza 104.80 méter.

* **A veszettség ellen.** Vajda Gyula pusztapátii földbirtokos a lapokból értesülve arról, hogy az Ujpesten egy veszett eb által megmárt 7 egyén közül három már meghalt, a többi pedig még él, de gyógykezelés alatt nem áll, egy doboz gyógyszert küldött Pest megye alispánjához azzal a kérelemmel, hogy azt a mellékelt utasítás szerint haladéktalanul alkalmazza a még élő szerencsétleneken, kiknél a víziszony kitörése minden pillanatban várható. Csaknem jót áll a biztos sikerért. 78 hasonló esetben volt — ugymond — szemtanuja és megfigyelője e szer hatásának és pedig oly 78 esetben, melyekben az ebek veszettsége hivatalból constatáltatott és a gyógyszer mind a 78 esetben elhárította a víziszony kitörését, még oly esetben is, melyben a marás már három hónapos volt. A nevezett földbirtokos ezen gyógyszert állandóan, már évek óta tartja házában és maga is alkalmazta. Vajda azt ajánlja, hogy az alispán tétessen kísérletet az említett 4 ujpesti megmárt egyénnel és ha a kísérlet sikerül, az esetben ajánlja a szer titkáának megszerzését.

* **Kőolaj.** A magyar föld kincstárában még folyvást »elásott kincsekre« bukkann a kutató, olyan kincsekre, melyekről eddig sejtelmünk sem igen volt. Szilágymegyében petroleumkutakat fur Stavenov lovag és a Stavenov-Puskás cég már tényleg megkezdte az első kőolajtisztítást magyar kőolajrétegekből. Van tehát már magyar kőből folyó világító olajunk is. Stavenov ur példátlan szívóssága és vállalkozó szelleme Máramaros megye Körösmező községének határában is furja a sziklákat, és ha Bécsben nagyon sokáig marad petroleumzátonyon a kereskedelmi szerződés előkészítése, megeshetik, hogy a magyar kőolaj-források árjai fogják elsodorni a megfeneklett hajót: nem lesz petroleumvámkérdés; mert lesz magyar petroleum, mely legyőz minden kőolajversenyt akár Amerikából, akár Oroszországból, akár Galiciából jöjjön az.

* **Liszt Ferencz »Szent Erzsébet« oratoriuma élő képekkel.** Berlinből írják, hogy Széchenyi grófné és többek elnöksége alatt bizottság alakult, a mely a szürkenének javára élőképeket fog rendezni a Szent-Erzsébet oratorium karainak kíséretében. A bizottság 16 hölgyből áll. A cászár átengedte erre az előadásra a királyi színházat és az előadásban az arisztokratia színe-java fog közreműködni. Az élőképek rendezésére több berlini művészt szőlítottak föl.

* **Chinai püspök Magyarországon.** A Német-Peresztzeg plébánosát ft. Nemes Sándort meglátogatta Anzer János telepei püspök és dél-santungi apostoli vicarius. E chinai püspök a templomban gyönyörködött a nép bugóságában és áhitatában, s a magyar ének a litánia alatt annyira elragadta, hogy többször betéve breviáriumát, mint maga mondá, abba hagyta imádságát, hogy jobban figyelhessen a zengzetes magyar énekre. Anzer bajorországi születésű, 6 évig volt missió vezetője azon tartományban, melynek ő lett most az első apostoli vikáriusa. Két évvel ezelőtt, midőn Khinában újra fokozottabb mérvben tört ki

az üldözés a keresztények ellen, csaknem vértanuhalált szenvedett, a bensülöttek félig agyonverték, egész testét elborította a vér s fején hat mély seb tátongott s azt gondolván, hogy ugysis meg van halva, ott hagyták az uton s Isten után egyedül a buzgó keresztények ápolásának köszönheti életben maradását, tréfásan jegyzé meg, hogy most, mióta feje annyira össze van verve, sokkal jobb emlékező tehetsége van, mint előbb volt. A király külön kihallgatáson fogadta, és hosszú ideig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta elbeszélését a kínai ügyekről, különösen a kath. missió szép terjedéséről.

IRODALOM.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítem a főt. lekipásztorkodó papságot, hogy a „**Jó pásztor**“ ez évi folyamából (VI füzet megjelent) és az **Angelbauer-féle** kitűnő beszédekből, (teljes évi folyam) melyből közel **1000** példány fogyott már el: még folyton rendelkezünk példányokkal. Miért is, azon főt. lekipásztorurak, kik e két művet egyszerre megrendelik: 23. intentió végzése mellett bérmentve kapják. A megrendelések Budapestre, a »**Jó pásztor**« szerkesztőségéhez (IV. ker. ferencziek) czimzendők. Budapest, márc. 4. 1886. **Hajóssy Gy. Krizánt,** a »**Jó pásztor**« szerk.-kiadója.

— **Beküldetett.** 1. A külföld szónokai. Szerk. **Ribényi Antal** I. kötet VII. füzet 8 sz. beszéddel. E füzetben az első kötet be van fejezve. Ára egy évfolyamnak 7 frt 20 kr. vagy 32 intentio. — 2. **Petrik Géza** régi könyvek catalogusából 19—21 füzet. 3. **Uj Magyar Sion** februári füzete, becses dolgozatokkal **Bunyitay Vinczétől**, **Szöllösy Károlytól**, dr. **Csáporitól** és dr. **Petheőtől**. Szerk. **Zádori János**. Ára egy évre 6 frt. — 4. **Tájékoztató márcziusi füzete.** Szerk. **Füssy Tamás**. Megjelenik havonként egyszer. Ára egy évre 4. forint vagy 16 intentio elvállalása. 5. **Superintendens** vagy **püspök?** vagyis a **püspöki méltóság** a kath. egyházban. Különös tekintettel hazánkra. Irta **Munka y János**. Esztergom 1886. 200 lap. Ára 1 for. E nagy szakismerettel irt munkát különösen ajánljuk t. olvasó közönségünk becses figyelmébe. — 6. A kereszténység alapja a valódi haladásnak. Irta **Jedlicsa Pál**. Bpest 1886. 307 l. Ára 2. E korszerű munkát szintén buzgón ajánljuk.

MINDENFÉLE.

Meggondolatlan kérdés.

— Hány utazást tett a föld körül az angol Cook? kérdi a tanító az iskolában.

— Hármat, felelnek a gyermekek.

— Helyesen van. S ezen három utazás közül melyiken ölték meg?

— Bizonyos fiu játszani akart egy papagájjal. — »Ne nyulj hozzá, szólalt föl egy asszony, akinek a madár tulajdona volt, meg talál harapni.« — »S hát mért harapna meg?« — »Azért, mert nem ismer.« — »Hát mondja meg kérem neki, hogy Károlynak hívják.«

Önismeret.

— Megbízhatom magában teljesen? kérde az inástól, kit szolgálatba akar fogadni.

— Nagyságos uram, mint önmagában, válaszol a szolgálatkereső.

— Akkor magát nem használhatom, volt a felelet.

Megfejtett becsületesség.

— No Julcsa, mondhatom, hogy szép dolgokat művelsz, korholja a háziasszony szakácsnőjét, kit egy csaláson rajta kapott. Pedig előbbi gazdáid, akiknél szolgáltál, a bizonyítványokban különösen kiemelik becsületességedet. Hogy lehet ez?

— Nagyságos asszonyom, mond a szakácsnő, ott minden el volt zárva előttem.

HIRDETÉSEK.

Brünni kelméket
elegans
TAVASZI GIGAZETEC,
3 20 métert, azaz 4 böcsi fő-
fő kitévő szelvényekben
4 frt 80 kr.-ért igen finom,
7 frt 10 kr.-ért legfinomabb,
10 frt 50 kr.-ért legeslegfinom,
valódi gyapjuszővelből
szállít az ország postaután-
vételre mellett a hitelés és
szállítanak ismert
SIEGEL-IMHOFF
Tuchfabrik, Niederlage
BRÜNN.
Nyilatkozat: a fönnebbi czég
hála szállásdátjának a vevők
réséről nagy bizalomnak ör-
vend. Ezt bizonyítja, hogy a
Siegel-Imhoff czég minta
nélküli megrendeléseknél is
kevés pénzért valóban a leg-
jobb árut szállítja.
De miután szélelő czé-
gek **Brünni áruk** köpenye
alatt garazdálkodnak a fön-
nebbi czég ennek ellenében
kivánatra mutatnak is küld
ingyen és bérmentve. 4-30

Meglepően ható külső szer

Rheuma és köszvénynél

fizcmódási és ütési daganatok, rheumatikus fejszakgatásoknál a

VÉDJEJEGY

REPARATOR.

A fővárosi kórházban több száz kísérlet után, a »**REPARATOR**« oly kitűnő, mondhatni oly meglepő hatásának bizonyult, hogy az az állandóan alkalmazott gyógyszerek sorába vétetett föl.

A Szt.-Rókus kórházban többi között oly esetekben is tetetett a »**Reparator**«-ral kísérlet, melyeknél megelőzőleg hónapokon át minden ismert mód és szer hatástalannak bizonyult, míg végre a »**Reparator**« alkalmaztatván, általa 3—4 nap alatt tökéletes **gyógyulás** lett elérve.

A Szt.-Rókus-kórház II. orvosi osztályán a »**Reparator**«-ral **135** esetben tetetett kísérlet, melyek közül 9 esetben javulás, **126** esetben teljes **gyógyulás** éretett el. Ezen egy példa eléggé bizonyítja a »**Reparator**« rendkívüli hatását; ezért fölsőleges a közönség köréből beérkezett bizonyítványokat nyilvánosságra hozni.

Egy nagy üveg ára 1 frt, kis üveg 50 kr. (25—30)

Főraktár: Budapest, VIII., Kálvintér. »**Magyar korona**« czimű gyógyszerház, honnan postai utánvé-
telrel is rendelhető. Azonkívül az ország legtöbb gyógyszerházában kapható. — Minden vidéki gyógytárban raktáram
van. Minden üveg fenti védjeggyel van ellátva, mire különösen figyelmet kérek fordítani.

KRIEGER GYÖRGY gyógyszerész, **Budapesten.**

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (Lövész-utca 13-dik szám.) — Ideiglenes szerkesztő: **Füssy Tamás.**

Budapest, 1886. Nyomatott az **Athenaeum** r. társ. könyvnyomdájában. (Ferencziek-tere Athenaeum-épület.)